

Medfødte speilbevegelser i hender

Motoriske baner fra cortex cerebri krysser i hjernestammen, og banene synapses så i ryggmargsnivå (kortikospinale baner). Deretter går nervesignalene ut i en perifer nerve. Det betyr at venstre hånd blir styrt av høyre hjernehalvdel og høyre hånd av venstre hjernehalvdel. Både normalt og ved flere nevrologiske sykdommer kan man se motorisk aktivitet i den ipsilaterale ekstremiteten i tillegg til de planlagte bevegelsene. Dette kalles speilbevegelser eller «mirror movements» på engelsk (1). Hos personer med arvelige speilbevegelser er det i studier funnet en større andel fibre i de kortikospinale banene som ikke krysser midtlinjen enn det som er normalt (1). Lette speilbevegelser kan være et normalfenomen, mens uttalte speilbevegelser kan ses ved medfødte og arvelige tilstander og ved essensiell tremor, Parkinsons sykdom, kortikobasal degenerasjon og andre alvorlige nevrodegenerative sykdommer (2).

Medfødte, arvelige speilbevegelser kjenne-tegnes av tidlig debuterende tydelige speilbevegelser som vedvarer gjennom livet uten andre nevrologiske plager. Tilstanden er per i dag assosiert med mutasjoner i tre kjente gener og nedarves autosomt dominant eller recessivt. Disse genene koder for proteiner som virker inn på modning av sentralnervesystemet,

blant annet slik at de kortikospinale banene krysser riktig i hjernestammen (1).

Videoen og bildene viser en affisert person med autosomt dominant form for speilbevegelser. Videoen viser at personen ikke klarer å bevege fingrene uten å få speilbevegelser i den andre hånden. Plagene kan til en viss grad bedres gjennom bevisstgjøring og tilpasninger som for eksempel å låse den hånden som ikke er i aktivitet.

Pasienten har gitt samtykke til at artikkelen med bilder og video blir publisert.

Thorsten Gerstner

Habiliteringsseksjonen for barn og unge
Sørlandet sykehus, Arendal

Siri Moland

Legeskjemaet Siri Moland
Vegårshei

Jeanette Koht

jeanette.koht@medisin.uio.no
Nevrologisk avdeling
Drammen sykehus

Thorsten Gerstner (f. 1973) er spesialist i barnesykdommer og overlege.

Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Siri Moland (f. 1961) er spesialist i allmennmedisin og fastlege.

Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Jeanette Koht (f. 1969) er spesialist i nevrologi og overlege.

Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Litteratur

- Galléa C, Popa T, Billot S et al. Congenital mirror movements: a clue to understanding bimanual motor control. *J Neurol* 2011; 258: 1911–9.
- Cox BC, Cincotta M, Espay AJ. Mirror movements in movement disorders: a review. *Tremor Other Hyperkinet Mov* 2012; 2: pii: tre-02-59-398-1. E-publisert 16.4.2012.

Mottatt 24.6. 2015, første revisjon innsendt 12.8. 2015, godkjent 7.9. 2015. Redaktør: Inge Rasmus Groote.

 Video på www.tidsskriftet.no

 Engelsk oversettelse på www.tidsskriftet.no